

Karolinska
Institutet

Morfea/Lokaliserad sklerodermi

Victoria Marmgren, överläkare, PhD

Hud/STI-mottagningen

Sahlgrenska universitetssjukhuset

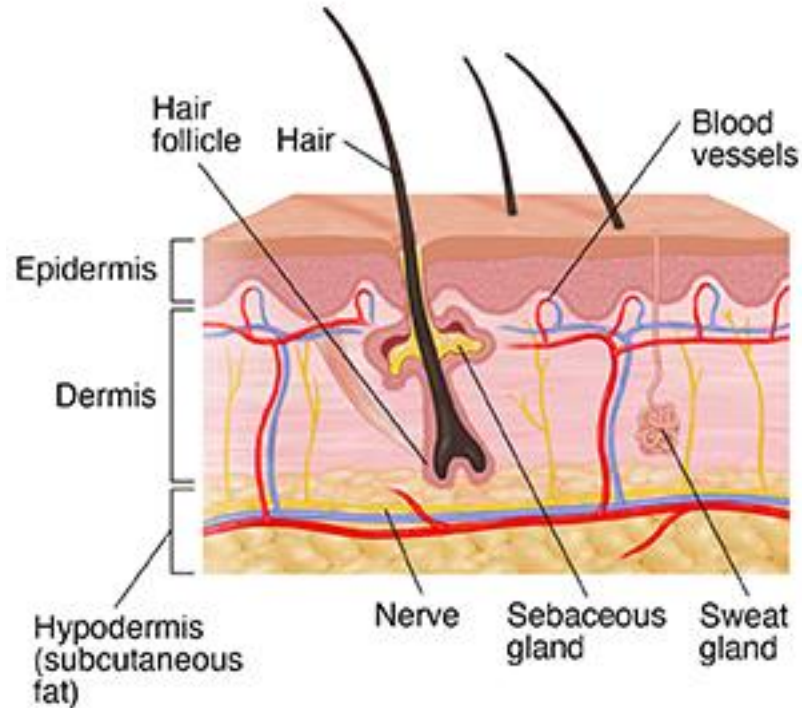
Göteborg

victoria.marmgren@vgregion.se

Skleroderma

- **Skleros** (σκληρός): hård
- **Derma** (δέρμα): hud

Tillhör gruppen kollagenoser –
påverkan på bindväv

<https://www.hopkinsmedicine.org/health>

Sklerodermi

Lokaliserad

≠

Systemisk

Morfea

Linjär

Begränsad

Diffus

Lokaliserad sklerodermi och besläktade tillstånd

Morfea

Linjär

Eosinofil fasciit

Toxininducerade
syndrom med
hudskleros

Symptombild

- Lokaliserad rodnad och induration

<https://en.wikipedia.org/wiki/Scleroderma>

Symptombild

- Lokaliserad rodnad och induration
- Skleros som börjar centralt i lesionen och växer utåt

<https://en.wikipedia.org/wiki/Scleroderma>

Symptombild

- Lokaliserad rodnad och induration
- Skleros som börjar centralt i lesionen och växer utåt

<https://en.wikipedia.org/wiki/Scleroderma>

Symptombild

- Lokaliserad rodnad och induration
- Skleros som börjar centralt i lesionen och växer utåt
- Raynauds fenomen vanligt (*akral vasokonstriktion = oftast fingrar, ibland tår)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Scleroderma>
<https://dermnetnz.org/topics>

Utredning

- Klinisk bild
- Biopsi – OBS samma bild vid lokaliserad och systemisk form
- Ev MR vid coup de sabre eller cirkumferenta varianter – kan påverka underliggande strukturer
- Vid tydlig klinisk diagnos - ingen utredning för systemsjukdom

Differentialdiagnoser

Acrodermatitis chronica atrophicans –
senmanifestation av borreliainfektion.
Kroniskt förlopp med långsamt
progredierande muskelatrofi och
nervskada

Stanek, Gerold & GP, Wormser & J, Gray & Strle, Franc.
(2012). Lyme borreliosis. Lancet. 2012. 379. 461-473.

Differentialdiagnoser

Lichen sclerosus et atrophicus (LSA) –

vanligast genitalt, men extragenitala symptom förekommer

Behandling - morfea

I den inflammatoriska fasen, dvs vid rodnad och progress

- Potenta topikala steroider, ev under ocklusion
- Topikal tacrolimus (Protopic)
- Intralesionella steroider
- Methotrexate
- Mykofenolat mofetil (CellCept)

I den sklerotiska fasen

- UVA-1
- Kirurgi

Raynauds fenomen:

- Rökstopp
- Värme
- Vasodilatation (kalciumkanalblockerare – nifedipin/Adalat, perifera vasodilaterare – sildenafil/Revacio)
- Nitroglycerinkräm (APL-beredning)

Systemisk scleros

- Progressiv, systemisk multiorgansjukdom, drabbar hud, lungor, GI-trakt, njurar, hjärta
- Vanligast hos kvinnor
- Debutålder 30-50 år
- anti-Scl70 eller anti-centromer ak

Systemisk scleros

- Diffus kutan form (med symptom från inre organ)
- Begränsad kutan form (CREST)

CREST

Begränsad form av systemisk skleros med följande hudengagemang:

Calcinosis

Raynauds fenomen

Esophagus dysmotilitet

Sclerodactylia

Telangiectasia

Systemisk scleros - behandling

- Systembehandling av **reumatolog**
- Methotrexat
- Mykofenolat mofetil (CellCept)
- Rituximab (Mabthera)
- Cyklofosamid (Sendoxan)
- Iloprost (Ilomedin) – mot perifer cirkulationsstörning

Tack!